

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๖

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๓) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

(๑) เดิมศาลจังหวัดนครราชสีมาได้พิพากษาเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๖ ปรับผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๖ มาตรา ๘ วรรค ๒^๑ เป็นเงิน ๘๐ บาท

(๒) กระทรวงการคลังและกระทรวงยุติธรรมได้เถียงกันในข้อกฎหมายว่า เงินค่าปรับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๖ นั้นมีสภาพอย่างไร คือ จะเป็นค่าปรับซึ่งมีสภาพเป็นเรื่องลงโทษทางอาญา (ตามมาตรา ๑๒ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา) ซึ่งจำเลยจะต้องนำค่าปรับนั้นมาชำระต่อรัฐบาล ถ้าไม่ชำระก็จัดการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญาหรือจะเป็นค่าปรับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ อันจะต้องชำระให้แก่นายอากร ซึ่งในเวลานี้ได้เปลี่ยนตัวมาเป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลซึ่งทำการในเรื่องภาษีชั้นในแต่ผู้เดียว

(๓) ความเห็นของกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรมเห็นว่าพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๖ มาตรา ๘ วรรค ๒ ใช้คำว่า "ปรับ" ส่วนพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ ใช้คำว่า "ปรับไหม" กระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ที่กฎหมายใช้ถ้อยคำให้ผิดไปกว่าเดิมเช่นนี้ ก็โดยตั้งใจให้เป็นเช่นนั้น คำว่า"ปรับ" ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๖ จึงเป็นคำอย่างเดียวกับคำว่า "ปรับ" ที่ใช้อยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๑๒ (๓) นั้นเอง

กระทรวงยุติธรรมได้อ้างความในพระราชปรารภแห่งพระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พ.ศ.๒๕๕๙ ความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินั้น และความในพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๖ มาตรา ๗ สนับสนุนความเห็นข้อนี้ กับอ้างว่าการที่

ส่งพร้อมกับหนังสือที่ ๑๐๕๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

^๑ มาตรา ๘ ให้ยกเลิกสองวรรคต้นในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๖ และใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔ ผู้ใดขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งน้ำสุรามาจากต่างประเทศ หรือทำขึ้นอันเป็นการผิดกฎหมายภาษีชั้นใน จุลศักราช ๑๒๔๘ หรือพระราชบัญญัติภาษีชั้นในเพิ่มเติมใด ๆ หรือกฎกระทรวงซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายและพระราชบัญญัตินั้น ๆ เมื่อชำระได้ความจริง ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สามร้อยยี่สิบบาทถึงสามพันสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และน้ำสุรานั้นให้ริบ

พระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วใช้คำว่า “ปรับ” นั้นเป็นข้อยืนยันว่า คำว่าปรับซึ่งมีปัญหโต้เถียงกันอยู่นี้เป็นคำปรับตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญา เรื่องนี้จึงเป็นปัญหาที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะต้องพิจารณาต่อไปว่า ความในพระราชปรารภและความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พ.ศ.๒๔๕๙ นั้นแสดงว่าการที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พ.ศ.๒๔๕๙ เป็นความประสงค์เพียงแต่จะให้เจ้าพนักงานดำเนินการแทนนายอากรผูกขาดเท่านั้น หรือว่าประสงค์จะเปลี่ยนสภาพในเรื่อง “ปรับ” ด้วย

(๔) ความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังเห็นว่า การที่พระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ ใช้คำว่า “ปรับ” นั้นจะถือว่ามีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “ปรับ” ตามกฎหมายลักษณะอาญาหาได้ไม่ กระทรวงการคลังมีความเห็นต่อไปว่า คำว่า “ปรับใหม่” ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ นั้นยังคงใช้บังคับอยู่ (พระราชบัญญัตินี้บางมาตราถูกยกเลิก บางมาตรายังคงใช้อยู่ ไม่ได้ถูกยกเลิกทั้งฉบับ)

กระทรวงการคลังอ้างว่า การปรับตามความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ นั้นในทางปฏิบัติจะต้องชำระให้แก่นายอากร ซึ่งเวลานี้เปลี่ยนตัวมาเป็นเจ้าพนักงานแล้ว ฉะนั้นเมื่อมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ ซึ่งเป็นมาตราที่ทำให้เกิดปัญหากฎหมายโต้เถียงกันอยู่นี้ ได้อ้างถึงพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ แล้ว “คำปรับ” ตามมาตรา ๘ จึงมีสภาพเช่นเดียวกันกับคำปรับตามพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ นั่นเอง คำปรับนี้จึงต้องชำระให้แก่เจ้าพนักงานของรัฐบาลซึ่งเข้ามาแทนที่นายอากร กระทรวงการคลังเห็นว่าการอ้างแต่พระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พ.ศ.๒๔๕๙ และพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ มานั้นจะฟังเป็นยุติยังไม่ได้ และจะถือว่าได้เปลี่ยนสภาพในเรื่องปรับ คือ เปลี่ยนการปรับใหม่เป็นการปรับตามกฎหมายลักษณะอาญาโดยอาศัยพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวแล้วก็ได้

เหตุผลซึ่งกระทรวงการคลังยกขึ้นสนับสนุนอีกข้อหนึ่งก็คือ สุราซึ่งศาลสั่งให้ปรับตามพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ มาตรา ๘ นั้น ศาลได้ส่งมาให้แก่เจ้าพนักงานสรรพสามิต ในการที่ศาลกระทำเช่นนี้ถือว่าศาลได้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติอากรชั้นใน จ.ศ.๑๒๔๘ มาตรา ๖๓ มาใช้ มาตรานี้บัญญัติว่า ของที่รับนั้นยกให้นายอากร (ซึ่งในเวลานี้ได้เปลี่ยนตัวมาเป็นเจ้าพนักงานสรรพสามิต) ฉะนั้นในเรื่องคำปรับตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ ศาลก็ต้องนำมาตรา ๖๓ มาใช้บังคับเช่นเดียวกัน

(๕) เมื่อได้พิจารณาข้อความแห่งบทกฎหมายที่ได้อ้างอิงมาแล้ว กรรมการร่างกฎหมายมีความเห็นว่า การที่ออกพระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พ.ศ.๒๔๕๙ นั้น เป็นการเปลี่ยนนโยบายทั่วไป กล่าวคือ ได้เลิกวิธีนายอากรผูกขาด และจัดให้กรมสรรพสามิตเข้าทำการนี้แทนนายอากร การแก้ไขเช่นนี้จะไม่ถือว่ามีผลในทางกฎหมายซึ่งย่อมมีขึ้นเป็นธรรมดาเนื่องจากการแก้ไขนั้นหาได้ไม่ แต่เดิมนายอากรมีอำนาจฟ้องร้องและเรียกร้องเงินเป็นค่าชดเชยการเสียหายแก่ตนได้เอง ฉะนั้นการที่ได้เปลี่ยนนายอากรผูกขาดมาเป็นพนักงานของรัฐบาลนี้ต้องฟัง

ว่าค่าปรับซึ่งผู้กระทำความผิดต้องชำระในเวลานี้เป็นค่าปรับอันเกิดจากการกระทำผิดในทางอาญา การพิจารณาถ้อยคำที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๗ และ ๘ นั้น ได้สนับสนุนการแปลเช่นกล่าวนี้อย่างเต็มที่

(๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการรับนั้น การรับเป็นเรื่องราวของกฎหมายอาญา (ดูกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๒๔) ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๒๕ สิ่งของที่รับนั้น จะต้องนำส่งศาล กฎหมายลักษณะอาญาไม่ได้บัญญัติว่าศาลควรจัดการกับสิ่งของที่รับนี้อย่างใด แต่ย่อมเห็นได้ชัดว่า ศาลอาจจะจัดการกับของที่รับนั้นโดยวิธีที่ดีที่สุดก็ได้ แต่ศาลจะต้องไม่ลืมว่า สิ่งของที่รับไว้นั้น “ให้ส่งไว้เป็นของหลวงทั้งสิ้น” (กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๒๖) โดยเหตุนี้ ศาลก็ส่งสิ่งของที่รับไว้นั้นแก่รัฐบาลจะนั้น ในการที่ศาลส่งสิ่งของที่รับให้กรมสรรพสามิตนั้น ศาลก็ได้ปฏิบัติตามหลักดังกล่าวแล้ว การที่ศาลปฏิบัติเช่นนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงสภาพของการรับ ซึ่งยังคงเป็นการรับตามกฎหมายลักษณะอาญา อยู่นั่นเอง

(๗) อาศัยเหตุผลดังกล่าวแล้ว กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า ค่าปรับซึ่งผู้กระทำความผิดต้องชำระตามพระราชบัญญัติภาษีชั้นในการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๖ นั้นคือ ค่าปรับตามความหมายที่ใช้อยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา

(ลงชื่อ) เดือน บุนนาค

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๔๘๐